

تحلیل گام به گام مناسبات ایران و عربستان

حشمت‌ا... فلاح پیشه

تحلیلگر مسائل بین الملل

سیاست احیای روابط با همسایگان همچون عربستان قابل دفاع است و هر چند که ایران تاوان سنگینی را بابت خودسری برخی در سیاست خارجی داد اما اصل موضوع قابل دفاع است. البته پیش از این که به اصل موضوع بپردازیم امید می‌رود که برای پدیده خودسری در ایران جرم انگاری صورت بگیرد. برخوردهای خودسرانه‌ای که اثر منفی بر امنیت عمومی و منافع ملی کشور دارد باید جرم‌انگاری صورت بگیرد. پیش از این بارها گفتیم که این کار باید در سیاست خارجی صورت بگیرد و نگرفت و در نهایت دیدیم که هفت سال تاوان خودسری یک سری افراد در سیاست خارجی را منافع ملی کشور داد. به همین دلیل پایان دادن به این دوران که یکی از بدترین دوران قطع روابط ایران با دیگر کشورهاست می‌شود گفت اقدام مثبتی است. لذا از این اقدام مثبت باید محافظت کرد و به طور معمول از اقدامات مثبت زمانی محافظت می‌شود که روی کاغذ نمانند. ایران و عربستان دو کشوری هستند که عمق استراتژیک آنها در مقابل هم بوده و این مناسبات در حد اعلی باید به جایی رسند که این عمق استراتژیک به سمت همکاری یا حوزه مشترک المنافع بودن حرکت کند. این انتظاری است که وجود دارد. هر چند برخی از نیروهایی که به عنوان نیروهای طرفدار دو طرف محسوب می‌شوند بر خورد سردی با این توافق داشتند ولی حداقل از لحاظ دیپلماتیک به نظر می‌رسد که مقامات دیپلماتیک دو طرف عزم جدی دارند که مناسباتشان شکل بگیرد. البته هر کدام اهداف خاصی هم دارند. به طور مشخص عربستانی‌ها نمی‌خواهند بیش از این کتان خود را به نوسانات سیاسی در واشنگتن وابسته کنند. کما اینکه هر حزبی که روی کار می‌آید یک نوع بر خورد را با عربستان دارد و به همین دلیل عربستان به سمت تنوع مناسبات خارجی خود پیش رفته و با کشورهای مختلفی مثل چین و روسیه نیز مناسبات خود را گسترش داده است. در سمت دیگر نیز سعودی‌ها سعی کردند مهم‌ترین نقاط ضعف سیاست خارجی خود را به گونه‌ای با گسترش سیاست تنش زدایی خود بپوشانند. عربستانی‌ها می‌دانستند که یمن نقطه ضعف آنهاست و سعی کردند که با مذاکرات سیاسی با ایران بخشی از این نقاط ضعف را حل کنند که البته بقیه به مناسبات عربستان با یمنی‌ها باز می‌گردد که شرایط خاص خود را دارد. بااین حال تحولات این چند روز نشان داد که عربستانی‌ها هم در داخل باید با نیروهای افراطی مقابله کنند. زمانی که دولت عربستان اعلام کرد که در طول یک سال گذشته ۱۶۱ میلیارد دلار سود فعالیت‌های آرامکو بوده یعنی به مخالفین داخلی توافق با ایران می‌خواهد این موضوع را بفهماند که اگر تنش ادامه پیدا کند عربستان نمی‌تواند از این امکان به مراکز سودآور خود حمایت کند. در طرف ایران نیز مساله در امر تنش زایی بد طولانی داشتند. اینکه می‌بینیم برخی از سیاست‌های ضد ایرانی در دنیا نتیجه می‌دهد به دلیل گسترش ابعاد دشمنی است که علیه کشور گرفته است. لازمه رفع این تنش نیز شکل گیری نوعی سیاست توام با مدارا در سیاست خارجی است که در قبال قضیه عربستان شکل گرفت و امید می‌رود که به جنبه عملی هم برسد. گام اول حتما شکل‌گیری نمایندگان‌های سیاسی، گام دوم کاهش تنش‌های ن منطقه‌ای و در گام سوم نیز می‌توان به سمت گسترش مناسبات اقتصادی طرفین حرکت کنند. لذا باید مناسبات ایران و عربستان را گام به گام تحلیل کرد.

ویژه

سید حسین نقوی حسینی:

عملکرد دولت در میزان مشارکت در انتخابات تأثیر دارد

آرمان ملی: یک فعال سیاسی اسولگرا در خصوص انتخابات مجلس به عنوان مهم‌ترین رخداد سال اظهار داشت: از نام جمهوری اسلامی می‌توان دریافت که دو پایه اصلی دارد. یکی اسلام و دیگری مردم. امام(ره) همواره بر اهمیت نظر مردم تأکید داشتند و امروز هم رهبر معظم انقلاب همین نگاه را دارند. مردم اساس نظام هستند و همواره در صحنه‌های مختلف از جمله راهپیمایی‌های ۲۲ بهمن طی تمام سال‌ها نشان داده‌اند که با همه مشکلات اما پای کشور و نظامشان ایستاده‌اند. البته برای اینکه شاهد یک مشارکت حداکثری باشیم باید مردم احساس کنند که مسئولان سعی در رفع مشکلات دارند. مسئولان باید سعی کنند باعث خشنودی مردم شوند و دغدغه‌های آنها را رفع کنند. اگر چنین شود حتما در انتخابات ۱۴۰۲ شاهد حضور گسترده مردم خواهیم بود. سید حسین نقوی حسینی گفت: انتخابات مجلس بسیار مهم و تعیین کننده است. یکی از عوامل مهم در قانع کردن مردم برای شرکت در انتخابات عملکرد دولت است که چقدر می‌تواند باعث رضایت عمومی شود؛ مثلاً اگر دولت بتواند تورم و نرخ ارز را کنترل کند و ارزش پول ملی را حفظ کند، زمینه رضایت عمومی فراهم می‌شود. دولت آقای رئیسی قول داده بود که چهار میلیون مسکن ساخته شود. خوب اکنون که به میانه راه دولت رسیده‌ایم دست کم باید یک سوم از میزان وعده‌ای که داده شده بود، محقق شود. این تحلیلگر مسائل سیاسی همچنین بیان کرد: در حوزه سیاست خارجی دولت خوب عمل کرده است و دیدیم همین توافق با عربستان چقدر باعث رضایت عمومی و تأثیر مثبت بر اقتصاد شد. دولت در حوزه سیاست در صدد رفع تنش‌ها و مشکلات است و می‌خواهد با کشورهای مختلف یک رابطه مبتنی بر احترام متقابل برقرار کند». وی درباره نقش جریان‌ها و احزاب سیاسی در انتخابات تصریح کرد: «جریان‌های سیاسی به عنوان لیدر افکار عمومی همواره نقش آفرین بوده‌اند و در میزان مشارکت عمومی در انتخابات تأثیر داشته‌اند اما بستر حضور فعال آنها در انتخابات هم باید فراهم شود. مردم و احزاب نباید تصور کنند که دولت بنا دارد در انتخابات دخال کند. اخیراً اخباری شنیدیم مبنی بر حضور برخی چهره‌های دولتی در نشست‌های سیاسی که این گونه رفتارها به دولت ضربه می‌زند. شاید مجموعه دولت به با چنین اقدامات سیاسی مخالف باشند و اتفاقا سعی کنند انتخابات به بهترین شکل برگزار شود اما اگر حتی یک نفر از دولت چنین کارهای سیاسی‌ای انجام دهد، افکار عمومی نسبت به دولت منفی می‌شود.

مقام معظم رهبری:

تحول یعنی رفع نقاط معیوب
منظور دشمن از دگرگونی تغییر هویت جمهوری اسلامی است

◀ سال ۱۴۰۲؛ سال «مهار تورم و رشد تولید»

مقام معظم رهبری در اجتماع عظیم زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، تحول به معنای «تقویت نقاط قوت و رفع نقاط ضعف و معیوب» را نیاز اساسی کشور خواندند و با اشاره به اهداف و خواسته‌های کاملاً ضد تحولی دشمنان گفتند: باید با اراده قاطع، تکیه بر اعتماد به نفس ملی، امیدواری و هوشیاری، کار سنگین و دشوار تحول را آغاز و نقاط ضعف عمدتاً اقتصادی را به نقاط برجسته و درخشان تبدیل کنیم. حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای با اشاره به دعای عمومی ملت ایران هنگام تحویل سال نو برای تبدیل و تحول حال‌شان به احسن احوال گفتند: برای هر تحولی باید ضمن توسل و طلب از پروردگار، سعی و تلاش واستقامت کرد. ایشان آگاهی افکار عمومی از مسائل اساسی کشور را، زمینه‌ساز فعال شدن جوانان صاحب فکر و صاحب‌اندیشه و خرد خواندند و افزودند: طرح مسأله تحول با مردم مثل هر مسأله مهم دیگر، ضروری است، چرا که اگر افکار عمومی از یک فکر و ایده استقبال نکنند، آن فکر به عمل در نمی‌آید و به تدریج به فراموشی سپرده می‌شود. مقام معظم رهبری در مرزبندی مفهوم حقیقی تحول و دگرگونی با آنچه دشمنان از آن به عنوان تغییر و تحول یاد می‌کنند، گفتند: دشمنان از طرح موضوع تحول، خواسته‌های ضد تحولی و کاملاً مخالف اهداف نظام دارند که متأسفانه در داخل هم برخی به تبعیت یا تقلید از آنها و یا با انگیزه‌های دیگر، همان

رئیس جمهور:

حساسیت نسبت به مفاسد اقتصادی مطالبه درست و بحق افکار عمومی است

قرآنی ارزش فراوانی قائلم اما حقیقتاً آنچه که در حوزه قرآن در کشور افتاده، محاصل توجه نگاه‌ویژه رهبری معظم انقلاب به توسعه فرهنگ قرآنی بوده است. رئیسی با اشاره اظهارات وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مبنی بر وجود ۳۰۰ حافظ قرآن کریم تنها در یکی از روستاهای کشور، تحقق هدف گذاری ۱۰ میلیون حافظ در کشور را دست یافتنی خواند و تصریح کرد: رویدادهای قرآنی نظیر برگزاری چنین نمایشگاه‌هایی از جمله اقدامات بسیار خوب و موثر در زمینه ترویج و نشر معارف قرآنی در جامعه و امری پسندیده است که وزارت ارشاد باید اینگونه برنامه‌ها را در سایر استان‌ها، شهرستان‌ها و شهرهای کشور نیز توسعه دهد. رئیس جمهور در ادامه دگرخواهی در پرتو خداخواهی و توجه به احاد جامعه به ویژه نیازمندان و همچنین احساس مسئولیت در نهی منکرات و دعوت به معروف‌ها در جامعه را پیگیری‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی عنوان کرد و اظهار داشت: در نگاه دینی کسانی که عهد

می‌بندند، فقط رای نمی‌دهند، بلکه همواره پای عهد و پیمان خود هستند و مردم مابرای تحقق همه ارزش‌های انقلابی و اسلامی تا آخرین لحظه پای عهد و میثاق خود هستند. رئیسی به موضوع عفاف و حجاب به عنوان یکی از مطالبات و دغدغه‌های بحق متدینین در جامعه اشاره کرد و افزود: حجاب یک ضرورت دینی و یک امر الهی مشترک بین همه ادیان توحیدی و مذاهب اسلامی است که برای فرد و جامعه در برابر هر گونه آسیب و لغزشی مصونیت ایجاد می‌کند. رئیس‌جمهور اظهار داشت: ممکن است کسانی هم باشند که به این مفهیم الزام و اعتقادی نداشته باشند که در اینجا استفاده از ظرفیت مراکز علمی، مباحثه و گفت‌وگوهایی اقناعی مورد تأکید ما است. در عین حال در این رابطه یک الزام قانونی وجود دارد و همه اقشار جامعه با هر نگرش و گرایشی ملزم به رعایت این قانون هستند. رئیسی با بیان اینکه بحمداً زنان و دختران ما تاکنون هویت خود به قانون را ثابت کرده‌اند و بعد از این نیز اینچنین خواهد بود،

ایران و عربستان در انتظار دیدار سران

جمهوری اسلامی از پادشاه عربستان برای سفر به تهران دعوت کرد

◀ عربستان به سازمان همکاری شانگهای می‌پیوندد

خبرگزاری رسمی عربستان (واس) اعلام کرد، این کشور با لایحه‌اعطای عنوان شریک گفت‌وگو در سازمان همکاری شانگهای به عربستان موافقت کرده است. سازمان همکاری شانگهای (SCO) سازمانی اوراسیایی میان‌دولتی است که برای همکاری‌های چندجانبه امنیتی، اقتصادی و سیاسی تشکیل شده است. این سازمان در سال ۱۹۹۶ توسط رهبران چین، روسیه، قزاقستان، قرقیزستان و تاجیکستان با هدف برقرار کردن موازنه در برابر نفوذ آمریکایی‌ها در منطقه، پایه‌گذاری شد. اندکی بعد، ازبکستان هم به این سازمان پیوست و این سازمان رسماً به «سازمان همکاری شانگهای» تغییر نام داد. منابعی در خبرگزاری رویترز اعلام کردند، تصمیم پیوستن عربستان به این سازمان در جریان سفر شیخ بن یمن، پینگ، رئیس جمهوری چین به ریاض بررسی شد. این منابع افزودند که عنوان شریک گفت‌وگو اولین قدم قبل از اعطای عضویت کامل به عربستان در میان مدت خواهد بود.

واکنش ایران به شهادت دوستشمار در سوریه

سخنگوی وزارت خارجه شهادت دو تن از مستشاران نظامی کشورمان در نتیجه حمله متجاوزانه و بزدلانه رژیم صهیونیستی به مناطقی در سوریه را، بخشی از هزینه‌های مجاهدت ملت بزرگ ایران در مبارزه شجاعانه و مسئولانه علیه تروریسم تکفیری و حامیان شناخته‌شده آنان از جمله رژیم جعلی صهیونیستی دانست. ناصر کنعانی ضمن ابراز همدردی با خانواده‌های گرانقدر این شهیدان سرافراز و تریک و تسلیت به آنان افزود: تداوم حملات رژیم غاصب صهیونیستی علیه سوریه، نقض حاکمیت و تمامیت سرزمینی این کشور، نقض مقررات و قوانین بین‌المللی و تداوم تقویت تروریسم است. بدیهی است خون این شهیدان والا مقام هدر نخواهد رفت و جمهوری اسلامی ایران علاوه بر پیگیری سیاسی و حقوقی اینگونه اقدامات متجاوزانه و جنایتکارانه، حق خود را در پاسخ به تروریسم دولتی رژیم جعلی اسرائیل در زمان و مکان مقتضی محفوظ می‌داند.

تندروی‌ها کنار گذاشته شود مساله بر جام پیش خواهد رفت

یک عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: ایران اگر تصمیم بگیرد استراتژی خود را عوض کند و تندروی‌ها کنار گذاشته شود مساله بر جام هم پیش خواهد رفت. محمد صدر درباره توافق صورت گرفته بین ایران و عربستان با مرور تاریخ روابط دو کشور گفت: در کشور ایران و عربستان، هر دو کشورهای بزرگ منطقه خلیج فارس هستند. هر دو دارای امکاناتی هستند که آنها را به قدرت منطقه‌ای تبدیل می‌کند. رقابت بین ایران و عربستان ارتباط چندانی به انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ندارد؛ در عربستان ایران قبل از انقلاب هم با یکدیگر رقابت داشتند و هر دو تلاش می‌کردند به آمریکا بگویند ما می‌توانیم منافع تو را در منطقه تأمین کنیم، این رقابت‌ها ادامه داشت و در نهایت آمریکا شاه را انتخاب کرد. در همین راستا، سیل اسلحه به طرف ایران سرازیر و شاه ژاندارم منطقه شد.

اصلاحات اقتضای رویارویی با نظام راندارد

فعال سیاسی اصلاح طلب گفت: نفس اصلاحات و اصلاح طلبی اصولاً اقتضای رویارویی با نظام را ندارد. بلکه همواره روش قانونی و مسالمت‌آمیز را توصیه می‌کند. گرچه برخی از تندروهای جناح مقابل تلاش دارند، در مقابل اصلاح‌طلبان را به سمت رویارویی با نظام بکشانند. محمد سلامتی افزود: نظام حاکم چارچوب فکری خاص خودش را دارد که متفاوت با هدف برقراری فکر اصلاح‌طلبان است. آن‌ها معتقدند برای همه مسائل مملکتی راه حل و برنامه دارند. اما یا این برنامه‌ها را «رو» نمی‌کنند یا وقتی رو می‌کنند که معلوم می‌شود تاریخ گذشته‌اند و به درد امروز نمی‌خورند. ضمناً آن‌ها قادر نیستند برنامه‌های‌شان را به روز کنند.

تسلیت رئیس جمهور در پی رحلت سید صادق حکیم

رئیس جمهور در پیامی رحلت حجت‌الاسلام والمسلمین سید صادق حکیم را به حوزه‌های علمیه و علمای اعلام عراق و بیت مکرّم حکیم تسلیت گفت. حجت الاسلام والمسلمین ابراهیم رئیسی با تسلیت رحلت حجت‌الاسلام والمسلمین سید صادق حکیم تصریح کرد: این عالم مجاهد همراه پدر والا مقام خود، در راه مبارزه با رژیم بعثی رنج و مصائب فراوانی تحمل کرد و هم‌زمان تلاش‌های زیادی برای ترویج و تبیین فرهنگ و معارف ائمه اطهار(ع) و خدمت خالصانه به مردم نمود و اثری ارزشمند به یادگار گذاشت.

یادداشت اعتراضی ایران به وزارت امور خارجه آذربایجان

سفارت جمهوری اسلامی ایران در باکو، یادداشتی اعتراض آمیز برای وزارت امور خارجه آذربایجان ارسال کرد. روابط عمومی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با انتشار اطلاعیه‌ای اعلام کرد: در پی تداوم اقدامات خارج از نزاکت و توهین آمیز توسط برخی رسانه‌های جمهوری آذربایجان، سفارت جمهوری اسلامی ایران در باکو با ارسال یادداشت اعتراض شدیدالحنی به وزارت امور خارجه این کشور، ضمن درخواست توقف این روند و جبران آن، نسبت به عواقب منفی و خسارت بار تداوم این بداخترقی رسانه‌ای بر مناسبات آتی دو کشور هشدار داد.

شهادت یکی دیگر از پاسداران مدافع حرم در سوریه

روابط عمومی کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در اطلاعیه‌ای از شهادت پاسدار رشید سپاه اسلام «سروان مقداد مهقانی جعفر آبادی» که در حمله جنایتکارانه رژیم صهیونیستی در سحرگاه جمعه (یازدهم فروردین ماه) به حومه دمشق سوریه مجروح شده بود، خبر داد. در اطلاعیه روابط عمومی کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی آمده است: پاسدار رشید و پاکبخته اسلام «سروان مقداد مهقانی جعفر آبادی» از مدافعان شجاع و شلشور حرم که سحرگاه جمعه یازدهم فروردین ماه ۱۴۰۲ (نهم ماه مبارک رمضان) ، در حمله جنایتکارانه رژیم صهیونیستی در حوالی دمشق سوریه مجروح شده بود، به علت شدت جراحت به درجه رفیع شهادت نایل آمد. این اطلاعیه تأکید کرده است: بی‌شک جنایات رژیم جعلی و جنایتکار صهیونیستی بی‌پاسخ نمانده و تاوان آن را خواهد داد.

توصیه‌های امام جمعه کرمانشاه به سردار رادان

آیت‌الله مصطفی علما نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه کرمانشاه در دیدار با سردار رادان فرمانده نیروی انتظامی کشور، بر رعایت حجاب با حفظ حرمت مردم تأکید کرد. وی گفت: کسانی که نسبت به رعایت حجاب موضع‌گیری می‌کنند باید بدانند، در زمین دشمنان ما می‌توانیم منافع تو را در منطقه تأمین کنیم، این رقابت‌ها ادامه داشت و در نهایت آمریکا شاه را انتخاب کرد. در همین راستا، سیل اسلحه به طرف ایران سرازیر و شاه ژاندارم منطقه شد. ضمن اینکه با فرهنگ‌سازی بهتر می‌توان این ارزش اسلامی را گسترش داد. وی خاطرنشان کرد: باید ببینیم مقام معظم رهبری چه فرمایشی دارند دقیقاً فرمایشات معظله، فصل الخطاب همه مسئولان و مردم باشد. امام جمعه کرمانشاه اظهار امیدواری کرد: با برنامه‌ریزی دقیق و منطقی باید به گونه‌ای عمل شود که نه نسبت به بی‌حجابی کوتاه بیایم و نه حرمت مردم را خدشه‌دار کنیم.

فیلترینگ باید ضابطه‌مند شود

نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی گفت: باوجود فیک اکانت‌های بی‌شمار (حساب‌های کاربری جعلی) و پاسخگو نبودن آنها در مقابل رفتارشان ضرورت قانونمند شدن فضای مجازی و ضابطه‌مند شدن فیلترینگ مانند تمام نقاط دنیا ضروری است. روح الله متفکر آزاد اظهار کرد: منظور می‌شود، با دخالتی‌های مختلف در فضای مجازی صورت بگیرد اما کسی پاسخگو نباشد. وی همچنین با اشاره به اینکه مجلس مسئول مملکتی راه حل و برنامه دارند. اما یا این برنامه‌ها را «رو» نمی‌کنند یا وقتی رو می‌کنند که معلوم می‌شود تاریخ گذشته‌اند و به درد امروز نمی‌خورند. ضمناً آن‌ها قادر نیستند برنامه‌های‌شان را به روز کنند.